

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2023/2199

Vår ref
23/2078-

Dato
25. mai 2023

Dokument 8:235 S (2022-2023) Representantforslag om å la folk få puste på ferie

Jeg viser til brev fra Stortingets helse- og omsorgskomiteé av 11. mai 2023, der jeg blir bedt om å uttale meg til representantforslag fra Cato Brunvand Ellingsen og Freddy André Øvstegård om å la folk få puste på ferie.

Representantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen umiddelbart instruere forvaltningen om å sikre en ubyråkratisk løsning, som ikke krever økonomiske utlegg for enkeltpersoner, for folk som er avhengige av oksygenbehandling på reise til utlandet.*
- 2. Stortinget ber regjeringen undersøke om forvaltningen har innført andre urimelige ordninger der folk må legge ut på vegne av staten i stedet for at det blir gitt direkte refusjoner.*

Svar:

Jeg vil understreke at den praksisen som Helfo har hatt med å utbetale stønad til oksygen på reise til utlandet, direkte til oksygenleverandøren basert på faktura, ikke har vært i tråd med gjeldende regelverk som er vedtatt av Stortinget. Helfo har derfor nå avviklet denne praksisen. Helsedirektoratet har i den forbindelse henvendt seg til Helse- og omsorgsdepartementet med spørsmål om hvilket handlingsrom det er for å inngå avtaler om direkte

oppgjør med behandlere og tjenesteytere innen dette stønadsområdet. Departementet har i dialogen med Helsedirektoratet presisert at gjeldende regelverk ikke er til hinder for å inngå avtaler om direkte oppgjør med norske oksygenleverandører.

Jeg har stor forståelse for at den situasjonen som har oppstått, har vært en belastning for pasientene. Jeg har imidlertid vært opptatt av å sikre at praksis er i tråd med det lovverket som Stortinget har vedtatt. Jeg er derfor glad for at Helsedirektoratet nå opplyser at de vil sette i gang en prosess med å få på plass avtaler med disse leverandørene, slik at enkeltpersoner slipper å legge ut i forkant.

Stortinget har bestemt at folketrygdlovens hovedprinsipp er at den enkelte må betale for helsetjenester for deretter å søke Helfo om å få utgiftene refundert. Retten til stønad oppstår først når den enkelte kan dokumentere å ha hatt utgifter. Stønad skal som hovedregel utbetales til den som har rett til stønaden. Det er derfor ikke riktig å hevde at det er helseforvaltningen som har innført en ordning med at den enkelte selv må legge ut og deretter søke refusjon, slik representantene synes å legge til grunn.

Som nevnt, åpner folketrygdloven for at behandlere og tjenesteytere kan få rett til direkte oppgjør såfremt de har avtale med Helfo. Fra 1. januar 2021 er det i tillegg lovfestet som et vilkår for rett til stønad, at behandler og tjenesteyter har avtale om direkte oppgjør, jf. Prop. 121 L (2019-2020) *Endringer i folketrygdloven (krav til direkte oppgjør)*. Formålet med lovendringen har vært å øke bruken av IKT for å effektivisere forvaltningen og skape en enklere hverdag for innbyggerne, blant annet gjennom å stille krav om digital innsending av direkte oppgjør. Det lovpålagte kravet om avtale om direkte oppgjør omfatter de fleste behandlere og andre som yter tjenester som nevnt i folketrygdloven kapittel 5. Dette gjelder for fastleger og private avtalespesialister, private laboratorie- og røntgenvirksomheter, tannleger og tannpleiere, psykologer, fysioterapeuter, kiropraktorer, logoped og audiopedagoger, jordmødre, apotek og bandasjister.

Innen noen stønadsområder som ikke er omfattet av kravet om direkte oppgjør, foretas det i hovedsak fortsatt individuelle refusjonsoppgjør med den enkelte pasient. Dette gjelder særlig dekning av utgifter til enkelte helsetjenester etter bidragsordningen, og stønad til helse-tjenester i utlandet. Når det gjelder behandlere og tjenesteytere i utlandet, har departementet lagt til grunn at et krav om direkte oppgjør vil stride mot ikke-diskrimineringsreglene for tjenesteytere innenfor EØS. Det er heller ikke praktisk mulig å knytte utenlandske behandlere og tjenesteytere til de tekniske oppgjørsløsningene på en sikker og effektiv måte. Avtaler om direkte oppgjør forutsetter videre at behandler og tjenesteyter er forpliktet til å følge norsk helselovgivning, som i liten grad gjelder i utlandet. Helfos mulighet til å kontrollere utenlandske aktørers etterlevelse av plikter etter avtalene kan derfor bli svekket. Praktisk sett ville det også vært svært vanskelig og ressurskrevende for helseforvaltningen å skulle innføre en ordning med direkte oppgjør for det potensielt enorme antall behandlere og tjenesteytere i utlandet.

På denne bakgrunn ser jeg ikke behov for å utvide kravet om direkte oppgjør til å omfatte

andre stønadsområder eller behandlere og tjenesteytere, enn de som allerede i dag er omfattet.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Ingvild Kjerkol". The signature is written in a cursive style with a large initial 'I'.

Ingvild Kjerkol